

Sınıf Öğretmenliği 3. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazılarının Okunaklılık Düzeylerinin Belirlenmesi Ve Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Düşünceleri¹

Determination Of The Levels Of Legibility Of Primary School Education 3. Grade Students' Cursive Writing And Their Perceptions Of Cursive Writing

DOI: <http://dx.doi.org/10.17556/jef.57076>

Oğuzhan KURU²

Özet

Bu araştırmanın amacı, kendi öğrencilerine bitişik eğik yazı ile yazma öğretecek olan sınıf öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazıyı kullanarak kendilerinin ne derece okunaklı yazdıklarını ve bitişik eğik yazı ile yazarkenki düşüncelerini ortaya koymaktır. Bu amaçla sınıf öğretmenliği anabilim dalında okuyan 143 tane 3. sınıf öğrencisinin bitişik eğik yazı ile yazmış oldukları metinler değerlendirilmiş ve yazıya ilişkin görüşleri alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılında Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda okuyan öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma grubu tesadüfî yöntemle seçilen 143 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Yıldız ve Ateş (2007) tarafından geliştirilmiş olan "Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca öğrenciler ile yapılandırılmış mülakat yapılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, kız öğrenciler ve erkek öğrencilerin yazılarının okunaklılık düzeylerinde anlamlı farklar görülmüştür. Ayrıca, öğrencilerin büyük çoğunluğu bitişik eğik yazı ile yazma konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları, fiziksel olarak ciddi problem yaşadıkları, bu yazı stili ile gelecekte öğretim yapacakları için kaygılandıkları bulgularına ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcük: sınıf öğretmenliği, okunaklılık, bitişik eğik yazı

Abstract

The aim of research is to find out the legibility levels of cursive writing of prospective teachers who will teach reading and writing their own students by using cursive in terms of inclination, space, dimension, form, line tracking. For this purpose, the department of primary school education 3. grade students' text writing with cursive are evaluated and students' perception about their text are taken. The sample of research is constituted by 143, 3. grade students who study in the department of primary education in 2013-2014 academic year in Erzincan University. In order to determine the sample of the research, random sampling

¹ Bu çalışma 13. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur

² Yrd.Doç. Dr., Erzincan Üniversitesi, okuru82@hotmail.com

method is used. 'Multi-Dimensional Legibility Scale' developed by Yıldız and Ateş (2007) is administrated to collected data. Additionally, structured interviews are conducted with students. According to results of the study, it is seen the significant differentiations in girls and boys students' legibility levels of cursive writing. Moreover, most of students report that they do not have enough knowledge about writing with cursive writing, they have serious physical problems, they are worried about teaching with cursive in their future.

Keywords: primary school education, legibility, cursive writing

Giriş

Okuma yazma günümüz ile geçmiş arasında kültürel nitelikli bir iletişime ve aynı zamanda geçmişin kültür hazinelerine sahip olma aracıdır (Güneş, 2000). Yazma, kişinin duygu ve düşüncelerini çeşitli sembol ve işaretlerle, başkasının anlayabileceği şekilde motorsal olarak anlatılması eylemidir (Güleryüz, 2004; Akyol, 2005). Yazı, bireyin duygu, düşünce ve estetik becerilerine olanak sağlayan önemli bir ifade aracıdır (Aydın Yılmaz, 2009). Yazabilme becerisi ile bireyin, açık, okunaklı ve işlek bir şekilde duygu, düşünce ve izlenimlerini yazılı olarak anlatabilmesi akla gelmektedir (Çelenk, 2003).

Yazma özellikle öğrencilerin düşüncelerini genişletme, bilgilerini düzenleme, dili kullanma, bilgi birikimlerini zenginleştirme ve zihinsel sözcüklerini geliştirmelerine yardım etmektedir (Güneş, 2007). Kâğıt üzerine aktarılan düşünceler daha kolay incelenmekte, karşılaştırılmakta, genişletilmekte ve yeniden düzenlenmektedir. Bu işlemler öğrencinin hem düşüncelerini hem de zihin yapısını düzenlemeye yardım etmektedir. Bu nedenle yazma becerileri öğrencilerin zihinsel gelişimi açısından büyük önem taşımaktadır (MEB, 2009).

İfade edici dil becerilerinden yazma becerisi bireyin akademik, kültürel ve sosyal hayatında en çok kullandığı becerilerdendir. Çocuklar, gelişim sürecinde olmakla birlikte, alıcı dil becerilerinden dinlemeyi ve ifade edici dil becerilerinden konuşmayı okul öncesi dönemde, alıcı dil becerilerinden okuma ve ifade edici dil becerilerinden yazmayı ise ilkökul döneminde kazanmaktadır (Coşkun, 2013). Bireyin akademik hayatında önemli beceri alanlarından biri olan yazı, ilköğretim birinci sınıfta sınıf öğretmenleri tarafından okuma ile birlikte öğretilmektedir. Okuma öğretim yöntemi, yazı öğretimini etkilemektedir. Türkiye'de de okuma

öğretimine paralel ilerleyen yazı öğretiminde, harflerin sesi öğretilirken, yazılışı da programda belirtilen harf biçimlerine ve ses gruplarına göre öğretilmektedir (Arslan, 2012). Türkçe öğretim programında birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıya geçişle öğrencilerin, göze hoş gelen, estetik özelliğe sahip, işlek ve akıcı bir el yazısı yazma becerisine sahip olmaları amaçlanmıştır (Coşkun ve Coşkun, 2012).

İnsanlar yaşam boyu bilgiyi yaymak ve aktarmak için yazıya ihtiyaç duyarlar. Teknolojinin gelişmesi iletişim ve bilgi işlem ağına katkı sağladığı gibi yazının işlevini de büyük ölçüde etkilemiştir. Ancak bu gelişmeler temelinde el ile güzel ve okunaklı yazı yazma tekniğini etkilemediği gibi yazmak için kullanılan teknik araç ve gereçlerin seçiminde de fazla bir seçenek oluşturmamıştır (Aydın Yılmaz, 2009).

Bitişik eğik yazı, kullanımı, öğrencinin bedensel ve zihinsel gelişimine uygunluğu, öğretime yararı, yapılandırıcı yaklaşım özelliği gibi nedenlerden dolayı tercih edilmektedir (Güneş, 2007). Ayrıca bitişik eğik yazı öğrencinin zihinsel gelişimine katkı sağlamakta ve dikkatini geliştirmektedir. Bitişik eğik yazı hızlı yazılmakta, kelime tanımayı kolaylaştırmakta, öğrencilerin beden ve kas gelişimine de uygun olmaktadır (MEB, 2009). Özellikle birinci sınıflarda yazma çalışmalarında önemli bir yer tutan kalem tutma, kâğıt pozisyonu, yazma hızı, yazının okunabilirliği, oturuş gibi konularda öğretmenlerin çok iyi bir şekilde yetiştirilmeleri gerekir (Akyol, 2005). Bitişik eğik yazıyı bilmeyen öğretmenler, çoğunlukla branş öğretmenleri öğrencileri bitişik eğik yazıyla yazma konusunda uyarmamakta ve öğrenciler bu durumda tercih yapmak zorunda bırakılmaktadır (Arıcı, 2012).

Yazma sürecinde yazının içeriğinin önemli olduğu kadar yazının dilbilgisi, şekilselliği ve imlaya uygunluğu da önemlidir. İçeriği iyi hazırlanmış bir yazıda son amaç okunabilir bir yazı oluşturmaktır. Eğer bir yazı okunaklı değilse ele alınan fikirler de gerektiği şekilde anlatılamaz ve algılanamaz. Okunaklılıkta yazıdaki mekanik unsurlar ön plandadır (Akyol, 2010). Okunaklılığın kişiden kişiye değişmeyen evrensel kriterleri vardır. Bir yazı hangi dilde üretilmiş olursa olsun bu kriterlere uyduğu sürece yazı hakkında “okunaklı” hükmü verilebilir (Coşkun, 2013).

Özetle, insanların temel iletişim araçlarından biri olan yazı için öncelikli olarak dikkate alınması gereken yazma eğitiminin yeterli ve etkili biçimde verilmesidir. Özellikle bitişik eğik yazıyı kullanarak yazmayı öğreten sınıf öğretmenlerinin bu alanda yeterli düzeyde bilgi ve beceriye sahip olması gerekmektedir. Bitişik eğik yazı ile ilgili temel becerilerde yeterli düzeyde eğitim almamış öğretmenlerden yazının öğretimi ile ilgili olarak da başarılı olmalarını beklemek zordur.

Araştırmanın Önemi

Yapılandırmacı yaklaşım dâhilinde temele alınan ses temelli cümle yöntemi ile okuma yazma öğretimi 2005 yılından beri bitişik eğik yazı ile yapılmaktadır. Bitişik eğik yazı yazının akıcılığı, estetiği, okunaklılığı konularında teorik olarak birçok fayda sağlıyor olsa da pratiğinde bazı problemler yaşanmaktadır. Uzun yıllardır dik temel harfler yazma için kullanıldığından mevcut öğretmenler ve öğretmen adayları bitişik eğik yazı ile yazarken bazı problemler yaşamaktadırlar. Özellikle öğretmen adayları bitişik eğik yazı ile uygulama yapmaya fırsat bulamadıklarından ötürü daha ciddi problemlerle karşı karşıyadırlar.

Bu araştırma, sınıf öğretmeni adaylarının ilk okuma yazma öğretimi dersi dâhilinde bitişik eğik yazı ile yazma çalışmalarını sonucunda karşılaştıkları problemleri ortaya koymasından dolayı önemlidir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, öğretmenlik mesleğine başladıktan sonra kendi öğrencilerine bitişik eğik yazı ile yazma öğretecek olan sınıf öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazı ile yazdıkları metinlerin eğim, boşluk, ebat, biçim, çizgi takibi hususlarında ne derece okunaklı olduğunu ortaya koymaktır. Aynı zamanda bitişik eğik yazı ile yazarken karşılaştıkları bilişsel, duyuşsal ve psiko-motor problemlerin belirlenmesi ve bu noktalardaki düşüncelerini ortaya koymaktır.

Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

- Yazdıkları metinlerin okunaklılık düzeyleri nedir?

- Cinsiyete göre okunaklılık düzeylerinde fark var mıdır?
- Katılımcıların belirli süre içerisinde yazdıkları kelime ve hece sayıları nedir?
- Öğrencilerin bitişik eğik yazıya dair düşünceleri nelerdir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma öğretmen adaylarının bitişik eğik yazıyı kullandıklarında yazılarının okunaklılık düzeylerini ve bitişik eğik yazıya dair düşüncelerini ortaya koymaya yönelik olduğu için tarama modeli kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2013-2014 eğitim öğretim yılında Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda 3. Sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Çalışma grubu tesadüfî yöntemle seçilen 143 öğrenciden oluşmaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	N	%
Kız	80	55,95
Erkek	63	44,05
Toplam	143	100,0

Tablo 1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet dağılımları incelendiğinde öğrencilerin %56'sının kız (N=80), %44'ünün erkek (N=63) olduğu görülmektedir.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla Yıldız ve Ateş (2007)'in geliştirmiş oldukları "Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği" kullanılmıştır. Ayrıca nitel verileri toplamak amacıyla öğrencilerle yapılandırılmış mülakat da yapılmıştır.

Çok Boyutlu Okunaklılık Ölçeği'ne göre yazının okunaklılığı; eğim, boşluk, ebat, biçim ve çizgi takibi olmak üzere beş faktör

üzerinden değerlendirilmektedir. Her faktör tamamen yeterli (3), kısmen yeterli (2) ve yeterli değil (1) şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 5 ve en yüksek puan 15 olacağı dikkate alınarak, toplam puanı 5 – 8.3 olan öğrencilerin yazıları okunaklı değil, toplam puanı 8.4 – 11.7 olan öğrencilerin yazıları orta düzeyde okunaklı, toplam puanı 11.8 – 15 arasında olan öğrencilerin yazıları ise okunaklı olarak değerlendirilmiştir (Yıldız ve Ateş, 2010).

Araştırmaya katılan öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazmaları için “Sütçü Kız ve Süt Güğümü” (Vural, 2001) başlıklı (165 kelime, 409 hece) metin kullanılmıştır. Öğrencilere metni bakarak yazmaları için dört satır üç aralıktan oluşan kâğıtlar dağıtılmış ve 30 dakika süre verilmiştir. Ayrıca öğrenci görüşlerinin toplanması için ise metnin yazımından sonra bitişik eğik yazı ile ilgili düşüncelerini ifade etmeleri istenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Araştırmanın sayısal verileri SPSS 15 paket programında analiz edilmiş olup, görüşme soruları ise içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Bulgular

Sınıf öğretmenliği anabilim dalı 3. sınıf öğrencilerinin bitişik eğik yazı ile yazdıkları metinlerin okunaklılık düzeyleri ve bitişik eğik yazıya ilişkin görüşlerinin incelendiği bu araştırmada aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

Öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazdıkları metinlerin cinsiyet farklarına göre okunaklılık düzeylerine ilişkin bulgular Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğrencilerin Yazdıkları Metinlerin Okunaklılık Düzeyleri

Okunaklılık Düzeyi	Kız		Erkek		Toplam	
	f	%	F	%	f	%
Okunaklı	60	75	17	27	77	54
Orta Düzeyde Okunaklı	19	24	22	35	41	27
Okunaklı Değil	1	1	24	38	25	19
Toplam	80	100	63	100	143	100

Tabloda görüldüğü üzere öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazmış olduğu metnin okunaklılık düzeyleri cinsiyet ayrımı yapılmaksızın yazısı okunaklı 77 öğrenci (%54), orta düzeyde okunaklı 27 öğrenci (%27) ve yazısı okunaklı olmayan 25 öğrenci (%19) vardır. Cinsiyet ayrımı yapılarak bakıldığında ise yazısı okunaklı 60 kız öğrenci (%75), yazısı okunaklı 17 (%27) erkek öğrenci vardır. Yazısı orta düzeyde okunaklı 19 kız öğrenci (%24) ve 22 erkek öğrenci (%35) vardır. Yazısı okunaklı olmayan kız öğrenci sayısı 1 iken (%1), erkeklerde ise 24 öğrencinin (%25) yazısı okunaklı düzeyde değildir.

Öğrencilerin bitişik eğik yazı ile yazdıkları metinlerin cinsiyete göre okunaklılığın alt boyutlarına ilişkin bulgular Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Okunaklılığın alt boyutlarına ilişkin cinsiyete göre t testi sonuçları

Okunaklılığın Alt Boyutları	Kız (n=80)		Erkek (n=63)		sd	t	p
	x	ss	x	ss			
Eğim	2,35	,74	1,58	,75	141	6,031	.000
Boşluk	2,73	,44	1,95	,77	141	7,65	.000
Ebat	2,62	,55	1,76	,75	141	7,843	.000
Biçim	2,42	,54	1,68	,64	141	7,462	.000
Çizgi takibi	2,77	,44	2,12	,77	141	6,279	.000
Toplam Puanlar	12,91	2,05	9,14	3,04	141	8,818	.000

Tabloya göre kız ve erkek öğrencilerin yazılarının okunaklılık düzeylerinin tüm alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmektedir. Buna göre öğrencilerin yazılarının eğim alt boyutunda kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık vardır ($t(141)= 6,031, p<.05$). Kız öğrencilerin ortalama puanı $x=2,35$ iken erkek öğrencilerin ortalama puanı ise 1,58 dir. Boşluk alt boyutuna göre de kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık vardır ($t(141)= 7,65, p<.05$). Kız öğrencilerin ortalama puanı $x=2,73$ iken erkek öğrencilerin ortalama puanı ise 1,95 dir. Öğrencilerin yazılarının ebat alt boyutuna göre yine kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık vardır ($t(141)= 7,843, p<.05$). Kız öğrencilerin ortalama puanı $x=2,62$ iken erkek öğrencilerin ortalama puanı ise 1,76

dır. Biçim alt boyutuna bakıldığında kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık vardır ($t(141)= 7,462, p<.05$). Bu alt boyutta kız öğrencilerin ortalama puanı $x=2,42$ iken erkek öğrencilerin ortalama puanı ise 1,68 dir. Alt boyutların sonuncusu olan çizgi takibine bakıldığında ise yine kız öğrencilerin lehine anlamlı farklılık vardır ($t(141)= 6,279, p<.05$). Çizgi takibi alt boyutunda kız öğrencilerin ortalama puanı $x=2,77$ iken erkek öğrencilerin ortalama puanı ise 2,12 dir. Son olarak tüm alt boyutlar bir bütün olarak düşünülüp yazının genel puanları arasındaki farkla bakıldığında ise kızların lehine anlamlı farklılık görülmektedir. Kız öğrencilerin ortalama puanı 12,91 iken erkeklerin ortalama puanı da 9,14 tür.

Öğrencilerin 30 dakikalık süre içerisinde yazmaları istenilen metnin kelime ve hece ortalamalarına ilişkin bulgular Tablo 4’de verilmiştir.

Tablo 4. Öğrencilerin yazdıkları kelime ve hece sayıları ortalamaları

	Metindeki toplam	Kız		Erkek		Toplam	
		f	%	F	%	f	%
Kelime	165	89,05	53,96	66,61	40,36	79,16	47,97
Hece	409	219,07	53,56	165,09	40,36	195,3	47,75

Öğrencilere bitişik eğik yazı ile yazmaları için verilen metni 30 dakikalık süre içerisinde kız öğrenciler toplam 165 kelimenin ortalama 89,03 kelimesini (%53,96), erkekler ortalama 66,61 kelimesini (%40,36), cinsiyet ayrımı yapılmaksızın ise 79,16 kelimesini (%47,97) yazmışlardır. 30 dakikada yazdıkları hece sayılarına bakıldığında ise toplam 409 hecenin kızlar ortalama 219,07 hecesini (%53,56), erkekler ortalama 165,09 hecesini (%40,36), cinsiyet ayrımı yapılmaksızın ise 195,3 hecesini (%47,75) yazmışlardır. Metindeki ortalama hece ve kelime sayılarına bakılmamasının sebebi ise öğrencilerin yazarken bazı cümlelerin tamamını atlamaları veya cümlelerdeki kelimeleri atlamalarıdır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu bitişik eğik ile yazmaktan ve bu yazı türünü kullanarak gelecekte öğretim yapmaktan kaygı duymaktadırlar. Bu kaygılarını farklı noktalara değinerek ifade etmişlerdir. Bu noktalar birkaçı aşağıda sıralanmıştır.

Sadece bitişik eğik yazının yazımı ile ilgili problem yaşadığını ifade eden öğrencilerin görüşleri şöyledir:

Araştırmaya katılan 9 kız öğrenci ve 6 erkek öğrenci **“Bitişik eğik yazı ile nasıl yazacağımı bilmiyorum.”** **“Uygulama yapmadığım için yazamadım.”** demişlerdir. Ayrıca 6 kız ve 7 erkek öğrenci de **“Yazmayı biliyorum ama uygulama yapmadığım için yazamıyorum.”** demişlerdir. Öğrenciler bu noktada düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Kız öğrenci/Geçen yıl güzel yazı dersinde bitişik eğik yazıyı gördük ama ders saati çok kısa olduğundan bana bir şey kattığına inanmıyorum.”

“Erkek öğrenci/ İşin en kötü tarafı da kendi yazdığımı okuyamadım. Çünkü harflerin nasıl yazıldığını iyi bilmiyorum. Kafama göre yazdım, dönüp okumak istediğimde de okuyamadım.”

15 kız ve 8 erkek öğrenci de **“Bazı harfleri nasıl yazacağımı bilmiyorum.”** şeklinde görüş belirtmişler ve bunu şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Kız öğrenci/ Bir öğretmen adayı olarak harflerin birleşimini öğrencilerime öğretirken sıkıntı yaşayabileceğimi düşünüyorum. Ben bu harfleri geçen yıl öğrenmiş olmama rağmen bazı birleşimleri hatırlamakta zorlandım.”

Ayrıca 27 kız ve 16 erkek öğrenci **“Hani daha hızlı yazacaktık?”** diye görüş bildirmişlerdir. Bu görüşte olan katılımcılardan birine ait örnek ifade aşağıdaki gibidir:

“Erkek öğrenci/ Küçük parçayı yazmam uzun zaman aldı. Harfleri bitişik ve eğik yazayım derken parçanın neyden bahsettiğini kavrayamadım. Anladıysam da hemen unuttum.”

Bitişik eğik yazı ile yazarken fiziksel olarak yaşadıkları problemler ile ilgili olarak öğrenciler şunları söylemişlerdir:

Araştırmaya katılan 53 kız ve 50 erkek öğrenci **“Çok zorlandım.”** **“Parmaklarım çok yoruldu.”** **“Yazarken çok bastırdım.”**

diye görüş bildirmişlerdir. Bu katılımcılar düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Kız öğrenci /Yazarken elimin çok yorulduğunu ve ağrıdığını hissettim. Kısa bir metindi ama saatlerce sürecekmış gibi geldi.”

“Erkek öğrenci / Parmağım çok ağrıdı. Dik temel harflerle yazmak daha kolay ve rahattı. Bütün harfleri doğru birleştireceğim diye kolum koptu ya.”

“Erkek öğrenci/ Kolum çok yoruldu. Yazıyı yazarken kalemi daha sıkı tutuyorum. Hani bitişik eğik yazı ile yazmak daha eğlenceliydi. Keşke öğretmenlerimiz bize bitişik eğik yazı ile yazmayı öğretselerdi.”

“Ben bu kadar yorulduysam çocuklara Allah yardım etsin.” diyen 13 kız ve 7 erkek öğrenci düşüncelerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Erkek öğrenci/ Allah gelecek nesillere yardım etsin. Biz bu kadar sıkıntıyla yazarken onların o gelişmemiş parmak kaslarıyla hayli zorlanırlar. Kalemleri bastırarak baya zorlandık. Şu da var biz yeni yazdığımız için zorlanmış olabiliriz. “

“Kız öğrenci/ Biz yazarken zorlandığımıza göre kim bilir küçük çocuklar ne kadar zorlanır. Zaten çocukların yazısına baktığımızda çirkin olduğunu görüyoruz.”

Bitişik eğik yazı kullanma ile ilgili ve fiziksel yaşadıkları sıkıntıların haricinde katılımcıların bir kısmı bu iki problemin beraberinde mesleki becerileri ile ilgili ve gelecekle ilgili kaygı yaşamaktadırlar. Bu düşüncelerini şu şekilde bildirmişlerdir:

“Ben yazamıyorsam öğrencilerime nasıl öğreteceğim?” diyen 20 kız ve 17 erkek öğrenci düşüncelerini şu şekilde belirtmişlerdir:

“Kız öğrenci/ Bitişik eğik yazıyı bilmediğimi biliyordum ama bu kadar kötü yazdığımı tahmin etmemiştim. Şu andan itibaren okutacağım öğrencilerden şüphe duymaya başladım. Çünkü ben oldum 3. Sınıf bu yazıyı üniversitede öğrenemeyeceksem başka nerede öğreneceğim merak ediyorum. Keşke bu yazıyı geliştirecek daha fazla dersimiz olsa. Bu şekilde mezun olursak bizden sınıf öğretmeni falan olmaz. Yazımızın kendine hayrı yok çocuklara ne faydamız olacak ki?”

“Kız öğrenci / “Ağaç yaş iken eğilir.” Ben bu eğitimi eksik aldığım için ve tam bilmediğim için ne yapacağımı bilmiyorum. İmdat!

Benimle eksik yetişecek bir nesil duruyor. Bilmediğim bu yazı yöntemi ile öğrencilere nasıl öğreteceğim. “

“Erkek öğrenci/ İlk okuma yazma kitabındaki kuralların tam tersi bir durumla karşılaştım. Mesela kaleme daha fazla bastırdım, çok fazla yoruldum. Aynı zamanda silgiyi çok fazla kullandım. Bir ilk okul öğrencisi için çok fazla emek gerektiren bir yazı stilidir. İleride öğrencilerime öğretirken oldukça zorlanacağımı düşünüyorum.”

“Erkek öğrenci/ Ben bu işi nasıl yapacağım. Daha bu şekilde ben yazamazken çocuklara nasıl öğreteceğim. Bu gün kardeşim aradı, kolu ağrıyormuş. Ee normal. Ben bir paragrafta böyle olduysam o fukaralar ne yapsın. Şu an işaret parmağımın ikinci bölümü ağrıyor. Kolumda bir sızı var. Bu yazının rahat olduğunu ve bastırılmadan yazılacağını öğrenmişim ama çok ters geldi bana. Hiç de estetik durmadı. Bunun hızlı bir yazı olduğunu biliyordum ama normal yazımın 8-10 katı fazla zaman harcadım. “

“Kız öğrenci / Gelecekte öğretmeye henüz hazır değilim onu gördüm. Ben böyle yazarsam vay o çocukların haline.”

“İlerde bu işi yapacağım ama yazma konusunda çok eksik olduğumu hissettim.” diyen 8 kız, 6 erkek öğrenci ise düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Erkek öğrenci/ Bu eksiklik benden mi kaynaklı sistemden mi diye düşünüyorum. Büyük ihtimalle sistemden kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Sistem şu ana kadar hiç güzel yazı ile yazdırmadı ki bana.”

Bunların dışında öğrenciler yaşıyor oldukları problemlerin çözülebileceği hususunda da görüş bildirmektedirler:

“Pratik yaparsam daha güzel yazabilirim ve daha iyi öğretebilirim.” diyen 13 kız, 11 erkek öğrenci düşüncelerini şöyle ifade etmişlerdir:

“Kız öğrenci/ Biz öğretmen olduğumuzda bitişik eğik yazı ile öğretimi sağlayacaksa haftada belli bir zamanımızı bu şekilde yazarak geçirebiliriz. Bu durum bize pratiklik sağlayacaktır. Biz zorlanıyorsak çocuğa öğretirken çok etkili olamayız. Ya kendimizi yazmaya alıştırtıp bu durumu geliştireceğiz ya da bu sistem çocuklara da uygulanmayacak.”

“Kız öğrenci/ Normalde bitişik eğik yazı ile yazmadığım için yazarken zorlandım. Hiç ilerleyemediğimi düşündüm. İlk başlarda

kaleme daha fazla bastırırken git gide daha az bastırдыğımı farketdim. Uzun süre bitişik eğik yazı ile yazarsam eğer, daha kolay ve hızlı yazacağıma inanıyorum. Şimdi bu yazıyı yazarken duyduğum rahatlık, hızlı yazabilmek çok güzel bir şeymiş.”

Bitişik eğik yazı ile yazarken metnin içeriği ile düşüncelerini belirten toplam 97 öğrenci ise **“Yazarken yazdığım metinden hiçbir şey anlamadım.”** diye görüş bildirmişler ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Kız öğrenci/ Metni bitişik eğik yazı ile yazarken paragraftan hiçbir şey anlamadığımı farketdim. Acaba herkeste bu durum aynı mıydı?”

“Erkek öğrenci / Hikâyenin sonuna geldim ama hikâyeden bir kelime bile anlamadım. Bu yazıya verdiğim emekle dik temel harflerle beş sayfa yazardım. Resmen yazıya şekil verme sanatı bu. Estetik zevkten başka bir işe yaradığını düşünmüyorum. Bence eski yazı stiline geri dönülmeli.”

“Erkek öğrenci /Yazdığım metin ile ilgili şu an aklımda hiçbir şey kalmadı. Anlamaktan çok yazmakla yani nasıl daha güzel yazarımla uğraştım.”

“Erkek öğrenci/ Düz yazıyla yazdığımız zaman hem yazıp hem anlamaya imkanımız var ama bitişik eğik yazıyla yazdığımızda sadece yazmaya odaklanıyorum. Yani ikisi bir arada olmuyor.”

“Kız öğrenci / Yazmakta zorluk çektim. Metni yazarken satır atlayıp karıştırdım ve yazarken de cümlelerin anlamsız olduğunu düşündüm.”

“Kız öğrenci / Metni yazarken harflere odaklandığım için metnin içeriğinin ne olduğunu anlayamadım. Sadece başlığını hatırlıyorum.”

Bitişik eğik yazı ile yazma hususunda ve bu yazı türü ile yazma öğretimindeki problem diye görülen noktaların yanında öğrencilerin bitişik eğik yazıya dair olumlu düşünceleri de bulunmaktadır.

12 kız ve 9 erkek öğrenci bitişik eğik yazı için **“Çok zevk aldım.”** Diye görüş bildirmişler ve düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Erkek öğrenci/ Kesinlikle bu kadar eğlenceli olacağını tahmin etmiyordum. Yani dik yazıya göre yazması gayet eğlenceli ama zorlandığım için de içimden baya söyledim. Çünkü çok yorulduğum ve kolum çok ağrıdı.”

“Yazdıktan sonra baktığımda gerçekten estetik duruyormuş.” diyen 16 kız, 8 erkek öğrenci düşüncelerini şu şekilde ifade etmişlerdir:

“Erkek öğrenci/ Eğik yazı eğer hızlanabilirsek dik temel harflerden daha iyi duruyor. Fakat resmi yazışmalarda dik temel harfleri kullanacaksa güzel yazının bir anlamı kalmıyor gibi.”

“Kız öğrenci/ Düşündüğüm ilk şey kağıda baktığımda hoş görüldüğü oldu. Dik temel harflere göre daha şık bir görüntüsü var. Harfler birbirinden bağımsız değil bir düzen içinde görünüyor. Yazarken sık sık kolumu dinlendirmek zorunda kaldım. Metni dik temel harflere göre daha yavaş yazdım.”

Sonuç ve Tartışma

Araştırma bulgularından hareketle, öğretmen adaylarının yazılarının okunaklılık düzeylerinde cinsiyete göre ciddi bir farklılık olduğu görülmektedir. Ayrıca, okunaklılık düzeylerinin alt boyutları olan eğim, boşluk, ebat, biçim, çizgi takibine bakıldığında kızlar ve erkekler arasında anlamlı farklılık olduğu görülmektedir. Kızların en başarılı olduğu okunaklılığın alt boyutu ‘boşluk’ iken erkeklerin en başarılı olduğu alt boyut ‘çizgi takibi’dir. Kızların ve erkeklerin en başarısız oldukları okunaklılığın alt boyutunun ise ‘eğim’ olduğu görülmüştür. Alt boyutların toplam puanlarına bakıldığında en fazla alabilecekleri 15 puan üzerinden kızların 12,91 puan, erkeklerin ise 9,14 puan aldığı görülmektedir. Erkek öğretmen adaylarının bitişik eğik yazılarının okunaklılık düzeylerinin kızlara nazaran çok düşük olmasının sebebi erkeklerin bitişik eğik yazı için gereken ince motor becerilerini etkili düzeyde kullanmadıklarından kaynaklandığı düşünülebilir.

Öğretmen adaylarına 30 dakikalık süre içerisinde bitişik eğik yazı ile yazmaları için verilen metnin kızların ortalama %53ünü, erkeklerin ise ortalama %40ını yazabildikleri görülmektedir. Bu sonucun sebebi olarak öğrencilere bitişik eğik yazı ile uygulama

yapma fırsatı verilmemesi ve dolayısıyla yazılarında bir akıcılığın olmaması söylenebilir.

Bunların haricinde öğrenci görüşleri temele alındığında, öğretmen adaylarının bitişik eğik yazıya dair birçok probleminin olduğu görülmektedir. Öğrenciler öncelikle bitişik eğik yazının yazımı ile ilgili teorik bilgi ve uygulama eksiğinin olduğu konusunda görüş bildirmişlerdir. Bunun yanında öğrencilerin büyük çoğunluğu bitişik eğik yazı ile yazarken çok yorulduklarını ve zorlandıklarını belirtmişler yine bunun sonucu olarak da gelecekte nasıl öğreteceklerine dair olumsuz düşünceler edinmektedirler. Ayrıca yazarken sadece yazının estetiği, harflerin doğru birleşimi ve okunabilir olmasını sağlamakla uğraştıkları için metnin içeriği ile ilgili hiçbir şey anlamadıklarını ifade etmişlerdir.

Bitişik eğik yazıya dair olumlu görüş bildiren öğrenciler ise yazarken zevk aldıklarını, dik temel harflerden daha estetik durduğunu, ilerde bu konuda daha başarılı olabileceklerini söylemişlerdir. Fakat bu düşüncelerini belirtirken de zorlandıklarını, yorulduklarını ifade etmişler, gelecekte bu yazı stili ile öğretirken daha başarılı olabilmelerinin ön şartı olarak da daha fazla uygulama yapmaları gerektiğinden bahsetmişlerdir.

Sonuç olarak öğrencilerin yaşamış olduğu problemler, 2005 yılından beri uygulamada olan ses temelli cümle yöntemi ve bu yöntemle uygulamaya konan bitişik eğik yazı ile ilkökul eğitimi almamış olmalarından, üniversite sınıf öğretmenliği programının ders dağılımı ve içeriğinin bitişik eğik yazıyla ilişkili olarak yeterince düzenlenmediğinden kaynaklanıyor olabilir. Ayrıca, sınıf öğretmenliği ikinci sınıfta almış oldukları Güzel Yazı Dersi içeriğinin bitişik eğik yazının öğrenimi için yeterli olmadığı ve hala bazı harflerin şekli ve birleşimi konusunda derste yanlış öğretimin yapılmasından, güzel yazı dersi haricinde bitişik eğik yazı ile uygulama yapmaları için öğrencilere farklı derslerde fırsat verilmediğinden kaynaklanmış olabilir.

Bunların dışında öğrencilerin geleceğe dair kaygı duymaları hem öğretmek için yeterli bilgi ve beceriye sahip olmadıklarını

düşünmelerinden hem de ilkokul süresi boyunca kendileri bitişik eğik yazı ile yazdıracakları halde ortaokulda öğretmenlerin, çocukların öğrendikleri bu yazı stilinden farklı harflerle (dik temel harfler) öğrencilerine yazdıracaklarını yani bitişik eğik yazının ömrünün sadece dört yıl olduğunu düşünmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Tüm bunlardan hareketle sınıf öğretmeni adaylarına birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazı eğitimi verilmeli ve alan eğitimi derslerinin tamamında bu yazı stilini kullanmaları için fırsat tanınmalıdır. Ayrıca ilkokuldan sonra öğrencileri teslim alacak branş öğretmenlerine bitişik eğik yazının gerekliliği konusunda bilgi verilmeli ve öğrencilerin yazı stilini değiştirmemeleri sağlanmalıdır. Eğer bugünün ilkokul öğrencileri bitişik eğik yazı ile yazmaya devam edip üniversite okurlar ve öğretmen olurlarsa döngü tamamlanır ve bitişik eğik yazı olması gerektiği kurallarla, estetikle, hızla yazılabilir.

Öneriler

Sınıf öğretmeni adaylarına üniversite eğitimleri boyunca bitişik eğik yazı ile uygulama imkânı verilebilir.

Ortaokul ve lise öğretmenleri bitişik eğik yazı ile yazının devam ettirilmesi konusunda bilgilendirilebilir.

Sınıf öğretmenliği programına “bitişik eğik yazı”nın eğitimi için seçmeli dersler koyulabilir.

Kaynaklar

- Akyol, H. (2005). Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi. Ankara: Pegem Yayıncılık
- (2010). Türkçe Öğretim Yöntemleri. Ankara: Pegem Yayıncılık
- Arıcı, B. (2012). İlköğretim Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin, Türkçe Ve Sınıf Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Hakkındaki Görüşleri. Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi Yıl:2, Sayı:3: 1-15
- Arslan, D. (2012). İlköğretim Birinci Sınıf Öğretmenlerinin Yazı Öğretimlerinin İncelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. Educational Sciences: Theory & Practice - 12(4). Güz/Autumn s: 2829-2846

Aydın Yılmaz, Z. (2009). Uygulama Örnekleriyle İlk Okuma Yazma Öğretimi. Ankara: Nobel Yayıncılık

Coşkun, E., Coşkun, H. (2012). İlköğretim Öğrencileri ile Sınıf ve Türkçe Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazı Başarı Düzeylerinin Değerlendirilmesi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi 32(3): 761-776

Coşkun, İ. (2013). Türkiye Ve Bulgaristan'da İlkokuma Yazma Sürecinde Öğrencilerin Ürettikleri Yazıların Okunaklılık Bakımından İncelenmesi. Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/8 Summer 2013, p. 357-378, ANKARA-TURKEY

Çelenk, S. (2003). İlkokuma-Yazma Programı ve Öğretimi. Ankara: Anı Yayıncılık

Güleryüz, H. (2004). Türkçe İlkokuma Yazma Öğretimi Kuram ve Uygulamaları. Ankara: Pegem Yayıncılık

Güneş, F. (2000). Okuma-Yazma Öğretimi ve Beyin Teknolojisi. Ankara: Ocak Yayınları

- (2007). Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma. Ankara: Nobel Yayıncılık

MEB (2009). İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Klavuzu (1-5. Sınıflar). Devlet Kitapları Müdürlüğü Basımevi: Ankara

Vural, M. (2001). Ev ve Sınıf Etkinlikleri Antolojisi. Yakutiye Yayıncılık: Erzurum

Yıldız, M. ve Ateş, S. (2010). İlk Okuma Yazmayı Farklı Yöntemlerle Öğrenen İlköğretim 3. Sınıf Öğrencilerinin Yazılarının Okunaklılık Ve Yazım Hataları Bakımından Karşılaştırılması. Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 14(1), 11-30.

Extended Summary

Purpose

The aim of research is to find out the legibility levels of cursive writing of prospective teachers who will teach reading and writing their own students by using cursive in terms of eğim, boşluk ebat, biçim and çizgi takibi. To reveal cognitive, affective and psychomotor problems of prospective teachers faces while writing with cursive and thoughts about the points where these problems come out is another aim of the research as well.

In order to achieve these proposes, the following broader research questions must be addressed:

- What are the legibility levels of texts that are written by the participants?

- Is there a significant differentiation in the legibility levels of writing in terms of gender?
- What is the number of words and syllables that are written by participants in a certain time?
- What are students' perceptions about cursive writing?

Method

A descriptive survey model is used for this study in order to determine the legibility levels of prospective teachers' cursive writing and their thoughts about cursive writing.

In this study, 'Multi-dimensional Legibility Scale' developed by Yıldız and Ateş (2007) is administrated to collected data. Additionally, semi-structured interviews are conducted with students.

'Multi-dimensional Legibility Scale' has five factors: eğim, boşluk, ebat, biçim ve çizgi, which is sufficient for evaluating the legibility level of writing by using a three-point Likert of completely adequate, partly adequate and not adequate.

It is asked participant students to write the text of 'Sütçü Kız ve Süt Güğümü' (165 words, 409 syllables) by using cursive writing (Vural, 2001). Papers which have four lines and three aralık and 30 minutes are given to participant students to write the text. Additionally, it is asked participant students to write their thoughts about cursive writing after completing the text in order to collect their opinions.

Results

According to results of the study, it is seen a significant differentiations in students' legibility levels of cursive writing in terms of gender. Moreover, most of students report that they do not have enough knowledge about writing with cursive, they have serious physical problems, they are worried about teaching with cursive in their future, they have some difficulties to understand the text while there are engaging to write by using cursive, but they are believing to overcome these problems by finding an opportunity to make enough practice.

Students having positive opinions report that they enjoy cursive writing, cursive writing is more aesthetics than dik temel harfler, and they will be able to successful in future. However, they report that they find some difficulties to express these opinions and get tired as well, because of this reason they also state that they need to make more practice in order to be successful when they will teach cursive writing to their own students.

Discussion And Conclusion

As a conclusion, problems that students faced, could be related that prospective teachers did not have a training with cursive writing applied from 2005 in their primary education years and the programme of primary education departments is not adequately organised in terms of changings that are started to apply in primary schools in 2005. In addition, these problems students reported

could be arisen from these reasons that the context of calligraphy courses which student teachers took in 2. grade is not enough to learn how to write cursive and still some letters writing styles and point of junctions are teaching in a wrong way. According to results of interviews that conducted with student teachers, one more reason could be lack of opportunity to make practices on cursive writing in any other classes.

Besides these, the reason of prospective students feel worried about future could be related with their thoughts which they do not have enough knowledge and skills and cursive writing that they need to teach would be probably changed with another writing style (Dik temel harfler) which teachers in secondary schools used. In other words, prospective teachers think that the life of cursive writing lasts just four years.

As a result, prospective teachers should be given cursive writing classes from the 1 grade of primary education departments and they should be provided with some opportunities to make practices in all major area courses. In addition, branch teachers who will teach students after primary school need to be trained about the necessity of cursive writing, and it should be ensured that students writing styles will not be changed. If students who are currently use cursive writing kept writing with this style and finished education faculties and were teachers, the circle would be completed and cursive writing could be written as rules, aesthetics and speed that should be.